

פרשת קרח

"וַיִּקְמוּ לְפָנֵי מֹשֶׁה" (טז, ב).

כך דרשו חז"ל (גדרים לט): "מאי דכתיב 'שמש ירח עמד זבולה' (תבוק ג, יא)... מלמד שעלו שמש וירח מרקיע לזבול ואמרו לפניו: רבונו של עולם, אם אתה עושה דין לבן עמרם - אנו מאירים, ואם לאו - אין אנו מאירין!".
ויש להבין, מדוע דוקא השמש והירח הם אלו שבאו להגנתו של משה? מדוע נתעברו על ריב לא להם?

ביאר רבינו יעקב ריישר זצ"ל, בחיבורו 'עיון יעקב' (על העין-יעקב): דהנה במשנה (סוטה א, ט) מבואר שיוסף זכה שמשו יתעסק בארונו, מפני שיוסף הוא הגדול שבאחיו, ומשה הוא הגדול שבישראל. ואולם מנין לנו שיוסף הוא הגדול שבאחיו? - על כך יוכיחו השמש והירח שהשתחוו ליוסף בחלומו אף על פי שהם החשובים שבכוכבים.

והנה טענת קורח ועדתו היתה "כי כל העדה כולם קדושים" ומשה אינו גדול יותר משאר העם. ולפי טענתו זו צריך לומר שאף יוסף אינו גדול משאר אחיו, וממילא גם השמש והירח אינם גדולים משאר הכוכבים! ומכיון שהיתה כאן פגיעה בשמש והירח, לכן נזעקו מיד ובאו להגנתו של משה...

רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל ביאר באופן אחר, צח ונפלא: דהנה, מסופר בגמ' (חולין ס:) שכאשר ברא הקב"ה את השמש ואת הירח, בראם שווים, אמרה הלבנה לקב"ה: "אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד!" ואמר לה הקב"ה: "לכי ומעטי את עצמך".

ולפי זה יש לומר, שמשום כך קינאו השמש והירח למשה, שהרי מטרתו של קורח היתה שיהיה עוד מלך על ישראל לבד משה, הלא הוא קורח בעצמו, וא"כ נמצא שאפשר שיהיו שני מלכים בכתר אחד, וממילא יש לבטל את ההסכם שנעשה בין השמש והירח - שנתמעטה הלבנה, הואיל וגם היא יכולה להאיר כשמש! ולכן נתעברו השמש והירח במחלוקת קורח ועדתו.

(מתוקים מדבש)

"וַיִּקְמוּ לְפָנֵי מֹשֶׁה וְאֲנָשִׁים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים וּמְאַתָּים" (טז, ב).

מביא רש"י: 'קורח שפקח היה - מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו'.

שאלת חז"ל לפרש הנהגתו של קורח "שפיקח היה", היתה צריכה גם להישאל על המאיתם וחמשים איש "נשיאי עדה, קריאי מועד, אנשי שם" שהיו פקחים, ומה ראו הם לשטות זו. ועל שאלה זו הרי לא נוכל לתרץ שענים הטעתם בראותם שלשלת גדולה יוצאת מהם. ואף החשבון של קורח ולפיו נשיאות שבת לוי צריכה ליפול בחלקו (כמבואר ברש"י פסוק א), לא היה שייך לאותם אנשים מבני ישראל. אם כן, מה ראו מקום לשטות זו.

והנה, אמרו חז"ל (סנהדרין ב): כי תלמיד חכם נדמה תחילה בעיני עם הארץ לכלי זהב, סיפר הימנו - נדמה בעיניו לכלי כסף, הנהגה ממנו - דומה לכלי חרס, כיון שנשבר, אין לו תקנה. וכתב שם רש"י לפרש: "משום שאמרו בעדת קורח, נקט לה, שהיו תלמידי חכמים כדכתיב 'נשיאי עדה קרואי מועד אנשי שם', ועל שם שפיתתו אותו רשע שנהגו מממונו, הקלו בעיניו להשיאם ולהחזיק ידו במחלוקת ולמרוד בקב"ה".

נתבאר בדברי רש"י שכל אותם מאיתם וחמשים איש נהנו מממונו של קורח, ומעתה, סרה התמיהה מעליהם, שהרי מאחר שהיו משוחזים מכספו של קורח, שוב לא היו בכלל "פקחים", שהרי "השוחזי עוור עיני חכמים".

אבל קורח "שפיקח" היה, עליו יש מקום לשאול "מה ראה לשטות זו". על כך משיב רש"י: "עינו הטעתו", אף שלא נסתמו עיניו כשאר בני עדתו, מכל מקום טעו עיניו.

(האדמו"ר מסאטמר)

וַיֹּאמֶר ה' אֶל אֶהֱרֹן פֹּאֲרָצְם לֹא תִנְחַל וְחֶלֶק לֹא יִהְיֶה לָךְ בְּתוֹכָם... וְלִבְנֵי לְוִי הִנֵּה נִתְּתִי כָּל מַעֲשֵׂר בְּיִשְׂרָאֵל לְנִחְלָה חֶלֶף עֲבֹדְתָם אֲשֶׁר הֵם עֹבְדִים... כִּי אֶת מַעֲשֵׂר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִרְמֹזוּ לָהּ תְּרוֹמָה נִתְּתִי לְלוֹאִים לְנִחְלָה עַל פֶּן אֲמַרְתִּי לָהֶם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחֲלוּ נִחְלָה" (יה, כ-כד).

פנינה משובבת נפש, הובאה כעדות שמיעה מפיו של הגאון רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק זצ"ל, בעל 'אור שמח':

התורה לימדה אותנו כאן על ערכם ותפקידם של שבת לוי, עד כי בעת חלוקת הארץ לשבטים - לא ניתן לשבת לוי חלק כשאר השבטים. להם לא יהיה שדה או כרם לעבדם ולשמרם, כי על שבת לוי הוטל תפקיד קדוש ונעלה: עבודת

הקודש, ועל בני שבת זה להתמסר לתפקיד רם זה, ולכן לא יכלו להתנחל כשאר שבטים ולעבוד האדמה. ובכדי לספק את צרכי הלויים, צייתה התורה לתת מעשר, וזה תמורת עבודתם במקדש, "חלף עבודתם".

אך הנה, נשים לב לנקודה מופלאה הנוגעת להיקף עבודתם של הלויים במקדש, וכמה זמן זה היה נדרש להם לעבוד עבודת הקודש. את זאת אנו לומדים מדברי הרמב"ם (פ"ג מהל' כלי מקדש ה"ט): 'שמואל הרואה ודוד המלך חילקו הלויים לארבעה ועשרים משמרות, ועובד משמר בכל שבת, וכל אנשי משמר מחלק אותם ראש המשמר לבתי אבות, וכל יום מימי השבת עובדים בו אנשים ידועים, וראשי האבות מחלקין אלו העובדים ביום שלהן איש איש על עבודתו'.

ולפי זה יוצא, שכל לוי ולוי עבד יום אחד מעשרים וארבעה שבועות, ומאחר ובשנה יש כחמישים שבועות בערך, נמצא שכל לוי עבד יומיים בשנה לערך. ונפלא הדבר! כי אם כן, למה לא ינחלו הלויים נחלת שדה וזרם ויעבדו עבודת האדמה כשאר כל השבטים - כל ימות השנה - פחות יומיים, שבהם הם עובדים את עבודת הקודש במשמרתם? מדוע מגיע להם כל מעשר ישראל תמורת עבודה של יומיים בשנה בעבודת המקדש?

אלא - אמר ה'אור שמח' - למדנו מזה, שבכדי שהלוי יוכל לעבוד עבודת הקודש יומיים בשנה, עליו להתכונן כל השנה כולה! עשרים וארבעה שבועות עליו להכין את עצמו, להיטהר ולהתקדש, להזדכך ולהתרומם, עד שיהיה ראוי ליום הגדול שבו יכנס למקדש לעבוד את עבודת הקודש, ולכן מגיע לו מעשר מכל תנובת השדה, חלף עבודתם במקדש.

כי לא רק יומיים בשנה עובד הלוי את עבודת הקודש, אלא כל אישיות עובדת תמיד, תדיר, יום יום, את עבודת הקודש, ובדין הוא שיטול שכרו, ולא יתחלל לעבוד עבודת חולין, ה' הוא נחלתו! (ושלל לא יחסר)

"בְּקֶרֶב יִדְעֶה ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ וְאֶת הַקְּדוֹשׁ וְהַקְּרִיב אֵלָיו וְאֶת אֲשֶׁר יִבְחַר בּוֹ"**יְקָרִיב אֵלָיו" (טז, ה).**

אמר הגאון רבי נתן לוברט זצ"ל, שמכאן יש מקור לדברי הרמב"ם הידועים (סוף הלכות שמיטה ויובל): "ולא שבת לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם, אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו, להיבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעבדו לדעה את ה'... ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר ביקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קודש קודשים, ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים וכו'".

וזה כפל הלשון: "ואת הקדוש" - הכוונה ללויים הקדושים מבטן ומלידה, "ואת אשר יבחר" - רומז על מי שבחר מעצמו ומרצונו להיות כמותם.

בחירה כזאת, ודאי שבאה לידי ביטוי בעיקר בזמנים בהם קשה ללמוד ולקיים את רצון ה' בשלימות, ונוהג העולם להשתמש מללמוד בהם. על בחירה אמיתית ומופלאה ילמדנו המעשה הבא:

סיפר עד ראה להגאון רבי אלחנן הלפרין שליט"א, אב"ד בגולדסגרין - לונדון: פעם נזדמן לי לנסוע ברכבת בין-ארצית מפריז שבצרפת לורשה שבפולין, והנה הבחתי באברך בעל צורה עדינה ומרשימה, שחיפש את התא שלו, והתיישב באחד המושבים מתוך הארבע שהיו שם. לאחת כמה תחנות נכנסה נוכרית אחת לאותו התא, לפי המקום שהיה בכרטיס, ואז קם אותו אברך - אע"פ שהתא היה פתוח והיו שם עוד אנשים - ונעמד בירכתי אחד הקרונות, והשקיע עצמו בלימוד גמרא קטנה שהיתה בידו, משך כעשר שעות רצופות (1).

כל זה נמשך החל מזמן קצר לאחר הנסיעה, שיצאה בשעה שמונה מפריז, עד שהגענו לתחנת קטוביץ, בשעה שבע ושלושים בבוקר. נוסעים עלו וירדו בתחנות הביניים, ורוכלים הסתובבו ברכבת למכור את מרכולתם, וכל הרעש וההמולה כלל לא הפריעו לאותו אברך, שעמד ולמד בלי הפסקה אף לא לרגע אחד. הוא לא התייחס אליהם בכלל.

נפעמתי מאוד מן המחזה, אבל לא ידעתי מיהו אותו אברך יקר. בתחנת קטוביץ ירדו רבה נוסעים וגם אותה נכרית. האברך ראה שהתא התפנה, נכנס לשבת שם והמשיך ללמוד. בהגיע הרכבת לתחנה הסופית בורשה, ראיתי קבוצה גדולה מחסידי ליובאביטש שבאה לקדם את פני האברך בבית הנתיבות. לאחר ששאלתי לזהותו, התברר לי כי זהו חתנו הצעיר של הרבי הרי"צ מליובאביטש, הוא האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסאהן מליובאביטש זצ"ל. (יגדיל תורה, שמן ששון מחברין)

נולדתי בארצנו הקדושה, ולפני מספר שנים נסעתי לבגליה. ברוך ה' מצאתי שם את זיווגי והקמתי את ביתי ברוח ישראל סבא. למרות ששהיתי בבגליה כבר מספר שנים, השלטונות עדיין לא אשרו את בקשתי לקבלת אזרחות בגלית וכך נאלצתי מידי תקופה, לחדש את תעודת השהייה הזמנית שהופקדה בידי.

כשנתיים לאחר נישואי, חיפשתי עבודה, אך נסיונותי לאחר מקום עבודה הולם על בתוהו. איש לא חפץ להעסיק עובד שעלולים מידי יום לקטוע את שהותו במקום ולאצו לעזוב את הארץ ואת עבודתו. בעקבות המצב, יעצו לי חברים טובים להתחיל לעבוד כנהג הסעות, ובד-בבד הם יעשו מאמצים מרובים להשיג עבורי תעודת זהות כדת וכדין כדי שאוכל לעבוד במשרה כלבבי.

בארץ ישראל מתגורר מורי רבי, שאני עושה צעד בלא להתייעץ עמו ובברכתו נשמעתי לעצת ידידי, בשיחתו עימי, ביקשני רבי בכל לשון של בקשה, שמאחר ועבודתי אינה מוגבלת בשעות קבועות אלא תלויה בלקוחות, אקבע חברותא בשעה מסוימת, רצוי בשעות הבוקר, ואותה שעה תהא סגורה, חתומה ונעולה ללימוד התורה, וכמובן לא אערוך בה כל נסיעה, תהא רווחית ככל שתהא.

שמעתי לעצת מורי רבי, וקבעתי חברותא עם ידידי כדי ללמוד בצוותא את הדף היומי בכל יום בין השעות שש עד שבע בבוקר. היה זה ערב רגיל, סיימתי סיבוב עקר ברחובות העיר מתוך נסיון למצוא לקוחות, אך לא הצלחתי. בעודי מתוסכל ומאוכזב, התקשר אלי יהודי אמיד, אחד מלקוחותי ה"כבדים" וביקש להזמין נסיעה לשדה התעופה בשעה חמש לפנות בוקר, תוך שציין כי הוא מוכן לשלם חמישים יורו, כפול מן התעריף הרגיל. חישוב מהיר העלה כי בנסיעה מהירה, אספיק לנסוע לשדה התעופה ולשוב לעירי בתוך שעה אחת בלבד, וכך אוכל להתייצב בשש בדיוק בבית המדרש ללימוד הקבוע.

כמעט שהסכמתי, אך לבסוף התאזרתי באומץ וסירבתי. ידעתי כי די ב"פקק" אחד כדי שאאחר ללימוד עם החברותא. הדובר מן הצד השני היתה מעט והשיב: "אתן לך שישים יורו, אתה הרי זקוק לפרנסה, קח שישים לבריאות". אדוני אני מצטער, תשובתי השלילית עומדת על כנה.

שמעתי את נשיפותי מעבר לקו, הוא מוכר כטיפוס שאינו רגיל לכך שמסרבים לו, עשרות עובדים נתונים למרותו ומציינים למוצא פיו. "אל תעשה טטויות", פלט בזעם כבוש "נותנים לך עבודה תקח, תקשיב לבעל נסיון, גם אני עבדתי פעם קשה כמוך, לא בחלתי במאומה".

ר' יהודי, אני מאוד מצטער, עמדתי לא השתנתה. אך גם הוא לא התייאש. "ידידי, אתה צעיר, אתה צעיר, צעירציק, אל תשכח שאתה עדיין נמצא בתקופה שבה עליך לייצר את הפרוסה שאחר כך אחרים ימרוח עליה עבורך את השוקולד. תעבוד, אל תשתטה!

אני טיפוס עדין ולפיכך שתקתי עשרים שניות, עד שהשבתי "לא".

"אתה עקשן, בחורצ'יק", הוא נאנח והזעיף פנים, "אתה עוד תהיה סותר טוב בסדר, לא תרויח שישים יורו, תרוויח מאה ועשרים יורו! הנה ידיד טוב שלי נוחת בשדה התעופה בשעה שאני ממריא, אבקש ממנו שיחזור איתך משדה התעופה. נו, מה אתה אומר על רעיון כזה?"

"לא". אמנם הוא היה לקוח קבוע שלי ולמרות שהסברתי לו על: חברותא, הדף היומי, לימוד תורה, הוא לא קיבל את הדברים, וכך הבנתי ממנו בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, שהוא אינו רואה בעין יפה את תשובתי השלילית.

בשעה ארבע ושלושים לפנות בוקר, התקשרתי למעונו, כדי לוודא שהוא מצא נהג אחר. נמרץ ורענן כתמיד, התריס הוא כנגדי כי "חאפר" בלגי שהתחרה איתי על אותו פלח נוסעים, יסיעו לשדה התעופה בשלושים יורו בלבד, וגם יחזיר משדה התעופה את

חבירו. "רצייתי לתת פרנסה ליהודי", סנט בי, "לא רצייתי לקחת את הבלגיי".

בשעה חמש ועשרים לפנות בוקר כבר המתין היהודי, חברו של הלקוח, בשדה התעופה, לנהג שיקחנו משם. כעבור מספר דקות הוא עורר את חשדם של שוטרי שדה התעופה, שהגבירו את השמירה על המקום, וכפי שנוהגים בשדות התעופה ברחבי העולם מאז הפיגוע במגדלי התאומים, הם החלו לבדוק את מסמכיו. תוך כדי כך, הגיע ה"חאפר" הבלגי. השוטרים ביקשו להשלים את בדיקת ה"חשוד" שנפל לידיהם, וביקשו רשיונות מה"חאפר"... סוף דבר, רשיון הנהיגה שלו נשלל במקום, ולאחר מספר שבועות הוא נקנס בסכום של עשרת אלפים יורו. לו אני הייתי נתפס במקומו חלילה, הייתי מושלך היישר לבית הסוהר. זה מספר ימים שהתעודה הזמנית אבדה לי, עלול הייתי להתפס בלעדיה...

אילו היה המעשה מסתיים כאן, דיינו, אך הסיפור עוד לא הסתיים. באותו יום למדתי עם החברותא כרגיל בשעה שש, סיימנו ללמוד בשעה שבע מתוך תחושת סיפוק על שעמדתי בנסיון. כעבור שלש שעות, בשעה עשר בבוקר, צלצל המכשיר הסלולרי שלי. על הקו היה איש עסקים גרמני שביקש להזמין נסיעה מבגליה לגרמניה עם המתנה וחזור, ועברו ועברו חבריו. יצאנו בעשר בבוקר וחזרנו לבגליה באחד בלילה. שבתי לביתי עם רווח נקי של ארבע מאות יורו.

במהלך הנסיעה שאלתי את נוסעי, כיצד זה שאתם, אנשי עסקים מהודרים ומכובדים, מזמינים נסיעה ארוכה כל כך ברגע האחרון? "יבול, יבול", (נכון, נכון) הנהג הגרמני בראשו, "הזמנו נהג אחר כבר לפני שבוע, אבל היום בבוקר הוא התקשר אלינו וסיפר ששוטרי שדה התעופה שללו ממנו את רשיון הנהיגה... טוב שמצאנו אותך". סיים הנוסע ופיהק, בלא שהבין וידע את הסערה שעוררה בלבי תשובתו התמימה. (האמנתי כי אדבר)

פגינה לשבת בענייני הלכה ואגדה

האם מותר לתלות לחם בתוך שקית? חלק א'

מבואר בגמ' בפסחים (ק"א): שתלית לחם בבית, היא קשה לעניות, 'כדאמרי אינשי: תלא סילתא - תלה מזוניה'. ונחלקו רש"י והרשב"ם (שם) עם הערוך (ערך סילתא), בב' דברי הגמרא: רש"י והרשב"ם מפרשים, שתולה את הפת באויר כשהוא בתוך סל, ואילו הערוך מפרש, שהגמ' מדברת בב' אופנים: א. שתולה את הלחם עצמו על המתלה, או שתולה את הלחם בתוך סל, והוסף, שהוא מ'מופתי עניות', צא וראה שהרי כך אנשים אומרים התולה סלו מזונותיו תלויים. וההבדלים בין הפירושים ברורים למעיין.

והנה, בשו"ע לא מוזכר דין זה, אך גדולי האחרונים הביאוהו: שולחן ערוך הרב (ח"מ, שמירת גוף ונפש ובל תשחית, סעיף ט), הבן איש חי (ש"ב, פנחס, יב), העצי עולה (יו"ד קטז, כח), הכף החיים (או"ח קפ, יד; יו"ד קטז, קצח) ועוד. והוסף הבא"ח, שאפילו התולה פת ע"מ לייבשה, שעושה כן לצורכה, קשה לעניות זרע [וע"ע בדבריו לגבי תליית פת בערוך]. **בטעם האיסור:** דעת הגר"ש (אויברבאך זצ"ל (ספר מאור השבת ח"ב, מכתבי הגר"ש, מכתב ל' אות ד), מרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל (הערות עמ"ס פסחים [שם]), שו"ת שבט הקהתי (ח"ג, קנב), הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א (הובא בספר וזאת הברכה, פרק ב, אות ד, עמ' 16), הראש"ל רבי יצחק יוסף שליט"א (בשיעורו במוצ"ש, חורף התשע"ז) ועוד, שהטעם הוא מצד 'בזיון הפת'. וכתבו, שלכן יש להתיר לתלות את התיק של הילדים בת"ת וכד' ובתוכו הלחם, כיון שנוהגים כך העולם אינו דרך בזיון, דאינו זלזול לפת. והוכיח כדבריהם, שהרי הגמ' (שם) אומרת ש'קשה לעניות' הוא רק בפת, ולא בבשר ודגים כיון ש'אורחיה הוא', ומשמע זרע כשארן הדרך בכך הוא קשה לעניות. וכן כתבו לענין תליית לחם בשקית, דבר המצוי מאד. ומרן הגר"ש אלישיב זצ"ל (הובא ב'אשרי האישי' ח"א, עמ' רז) אוסר בשקית, והתיר רק בתיק וכד', שהוא יותר מכובד. ומאידך, בשו"ת אור לציון (ח"ב, פרק יב, סעיף יח) כתב, דטעם האיסור הוא מצד 'ענין סגולי', וכי"ח האדר"ת (שם) שדבר זה הוא מסתרי הטבע, ולא תלוי בסברות.

והוא האול"צ (לשיטתו), שאין לתלות לחם בתיק וכד', ורק לגבי מלמד תינוקות או גנות שהלחם אינו שלהם, ותולים את התיק של הילדים של להקם, מפני שאינם תולים את הפת שלהם, ואין לך בו אלא חידושו. והוכיח כן מהא דרש"י (שם) כתב 'תולה פיתו', ומשמע שבפת של אחרים אין חשש כ"כ. ע"כ. וכן דייק בספר שמירת הגוף והנפש (פרק לא, ס"ק ד, הערה ב) בשם הגאון רבי דוד מושקוביץ זצ"ל, שדייק כן מדרגס רש"י 'תלא לסילתיה', במקום מה שכתוב בגמ' 'תלא סילתא', וכוונתו כאמור.

משולחנו של העורך

והגאון רבי יהודה ברכה שליט"א בשו"ת ברכת יהודה (ח"ד, י"ד, סי' ד, ד"ה אולם), דחה, שאין כונת רש"י לאפוקי לחם של אחרים, שבו אין חשש לעניות, אלא אורחא דמילתא נקט, שכן הוא הרגילות, שאדם מתעסק בפת שלו. וכתב בספר וזאת הברכה (שם) להוכיח כאמור כדברי האור לציון, שגם היכא שהדרך היא לנהוג כך, מ"מ הוא קשה לעניות, מתוס' בפסחים (שם), ע"ש ודוק.

וכן יש לדייק מדברי הבא"ח, שכתב (שם), 'וצריך להזהיר המון-העם שלא יתלו כעכין של לחם בחבל בתוך אויר התנור אחר אפיייתם, בעוד התנור חם כדי שיצטמקו'. ומוכח מדבריו, שגם בדרכו בכך יש להקפיד.

והיה אומר מרן הגר"ב זצ"ל בשיעורים שמסר (הובא בשו"ת ודרשת וחקרת, ח"ג, סי' ה, אות ג), שאברכים מצטערים בדוחק הפרנסה, ואינם מבינים שעליהם להיזהר כאשר שולחים את הילדים לגן עם לחם בתיק, שלא יתלו את הלחם שבתיק, כי בכך גורמים הם עניות לעצמם.

ולאחר המחילה, יל"ע בדבריו, שלכאורה בסוגיה שם משמע שהקפידא היא מצד בזיון הלחם, ומה לי כשמבזה לחם שלו ומה לי כשמבזה לחם של אחרים. וצ"ע. וכן ראיתי בספר עין השדה (שטסמן, מהד' ישנה, סימן טז, הלכה ה, עמ' קעו) שדחה חילוק זה כמו שכתבתי, בשם הגר"ש אויערבאך זצ"ל, וזה לשיטתו לעיל. וכן דחה בשו"ת שבט הקהתי (שם), ובשו"ת ברכת יהודה (שם), וכן מדויק גם בלשון שו"ע הרב (שם) שכתב, 'פת תלויה באויר קשה לעניות', שהזכיר לשון 'פת' ולא כתב 'פיתו'. וכן כתב בספר מילי מעלייתא (עמ' קיח), בתשובה בשם מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א.

והביאו עוד בשמו של הגר"ח שליט"א, שטוב ליזהר שלא לתלות לחם בתיק בת"ת וכד', וגם בתליית פת של אחרים הוא קשה לעניות (דאין חילוק בדבר, וכמשנ"ל). ובשו"ת ברכת יהודה (שם) כתב, שאדרבה עדיף שהילדים עצמם שמביאים את תיק האוכל לגן וכד', הם אלו שיתלוהו, דנראה דבקטנים ליכא חשש לעניות, דאינם בני חינוך ולא שייכים בזה, משא"כ המלמדים שלהם.

ונלע"ז, להביא ראיה לסוברים שהוא מצד בזיון, שבכה"ג שתולה בתוך שקית אין שייך בזה בזיון, מדפסק השו"ע (או"ח מ, א) שאסור לתלות תפילין, והטעם משום בזיון (משנ"ב שם), אך בכיסן התייר. ומקורו מהגמ' בברכות (כד.) שחילקה כן. ומוכח שבתלייה עם כיסוי לא נחשב בזיון, וודאי שלא גרע תפילין מלחם. ופשוט (וע"ע בעץ השדה ה"ל).

לעילוי נשמת דניאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, יהודי בן יוסף ז"ל, מאיר בן מרדכי ז"ל, אליהו בן דייזי ז"ל, הרב שמואל בן שפרה, נתן יעקב בן ליה, שושנה פרוין בת סאסו, חנה יונה בת רומיה, פרבין נמכי בת עוסניגאן, שולמית חווה בת הר"ר רפאל ז"ל, יעל בת רבקה.

לזיווג הגון שרה בת אלה, רבקה בת דבורה

לרפואת איתמר שריה בן עדיה, ראובן בן שרה, נסים בן חיים, מונייה בת פרבין נמכי, אביעד מאיר יהודה בן עדיה, יוסף בן מלום, יצחק בן ליה בתושח"י

העלון מוקדש להצלחת ברו"ג ישי בן אילה, רחמים בן מונייה, עידן וליך בני מרים, משפ' מצור וכל התורמים והסניעים בהפצה. אליהו בן אילה